

Universul de Anul Nou

LA MULTI ANI!

BIBL. UNIV. CLUJ-SIBIU
Nr. 798 - 1944

NOTELE SĂPTĂMÂNII

DE ANUL NOU

E obicei din toate vremurile ca în întâia zi a Anului nou să ne urăm unii altora toate bunătățile, toate fericirile la care năzuim cu toții. An nou a început acum și, după obicei, urez tuturor prietenilor, tuturor colaboratorilor, tuturor cititorilor „Universului literar” bunătăți și fericiri și mulțumiri câte năzuiesc și, după datina românească, poftesc tuturor străvechiul: „La anul și la mulți ani!”

In pragul dintre un an cu zilele încheiate și unul care de-abia începe să-și depene ceasurile și zilele din ne mai sfârșitul caier al vremii, cugetul omului se pleacă cu tot atâtea stăruință spre cele trecute, spre zilele încheiate, cu tot șirul lor de bucurii și amărăciuni, ca și spre cele ce vor să fie, spre ceasurile ce de-abia încep să se numere: aducătoare și ele a tot atâtea bucurii și amărăciuni, căci din bucurii și amărăciuni se închiagă toată viața noastră și abia dacă, în zile ca acestea, încercăm să ne uimim cu gândul că vor fi mai multe bucuriile și mai puține amărăciunile de-aci înainte. Și având în față bilanțul acesta al cărui trecut trăiește în soldăm ca viitorul nădăjduim, lăsam mintea să se poarte spre mulțumire, spre veșnica surzătoare speranță și surădem cu plăcere Anului cel nou.

Să surădem! E atât de frumos surăsul nădejdi! Dacă ne adunăm bine amintirile, nu se poate să nu vedem că numai surăsul acesta ne-a luminat cea mai mare parte din viață, că numai pe el l-am prețuit totdeauna mai mult, că numai el străbate prin negura zilelor anului cel nou.

Să surădem! E atât de potolitor surăsul amintirii! Căci așa e sufletul omului făcut, ca din amintirile cele mai de demult să-și închege nădejdiile celei mai neștiut viitor, și din bucuriile trăite să-și depene bucurii visate.

Să surădem deci și să ne aducem aminte...

Să ne aducem aminte de tot ce am visat mai frumos și mai bun, de tot ce ni s'a împlinit din visurile noastre și să surădem visurilor ce încă vrem să ni se împlinească. Să nu ne uităm că am trecut ne-au spulberat iluzii și ne-au risipit vise; să nu ne uităm, cei ce îmbătrănim, că anul ce-a trecut ne-a adus fire argintii în păr; să nu ne uităm la nimic urit din urmă și să surădem zilei de mâine, Anului cel nou, și să nădăjduim mereu, cu nădejdea aceea care e cea mai bogată dar ce Dumnezeu a dat sufletului omului.

Surzând și nădăjduind să înțâmpinăm Anul cel nou, ca spre a ne îmbărbăta pentru lupta zilei de mâine. In tot ce e frumos și bun și demn să căutăm această îmbărbătare, ca cu lumina a ce e frumos și bun și demn să ne luminăm viața de mâine și să ne-o facem așa cum năzuim toți: frumoasă, bună, demnă.

Suris și nădejde e tot ce ne pu-

tem ura mai bun unii altora: suris al amintirilor, suris al visurilor pentru ziua de mâine și deasupra a tot nădejde, nădejde trinitică în puterea noastră de a răzbate prin viața aceea pe care de mici copii ne-am obișnuit a ne-o ura unii altora făcându din *Ani mulți și fericiti*.

A. A. D.

FLOAREA LACRIMILOR¹⁾

de
EM. GĂRLEANU

Poruncise Irod; de la un capăt la altul al Babilonului mișunau calăii. Fierul aburilor se pârta de sângele copiilor nevinovați. Mamae își așchiau sânul care îi hrănise; îmbrăcate de durere strângeau la piept pământ de sdrențe și strigau: „Mă lăși luat pe unu, acum am altul!”

Din fundul palatului Irod n'auzea gemetele de durere, nici scrișurile de furie, nici suspinele de nesădejde. Dar Irod credea că printre copiii ucisii fi-va și acei a cărui mătore cel trel era de la rășinat o ventură.

În vremea aceasta Iosif străbătea pustiu, ducând de căpștrul asinul pe care călătoria Maria cu Isus în brațe. Ugeau de urgie.

Spaima îi gonja; arșita le topia pterile, nădejdea îi cheama.

În miezul zilei soarele prăjia nisipul; asinului i se scutură gemenchii. Iosif îl opri o clipă, ajută Mariei să se scoboare, și o sfătui să se adănoască vre-o câte-va clipe la umbra razi a unor apini.

Maria se apăsă jos, să îmbrăcească pruncul; Iosif rămase în genunchi, cu privirea la copil, iar asinul se apropie, adănoșindu-l cu buțul umed spre Fecioară, ca și cum ar fi mironit și el izvorul lapteului înmăscător.

Pruncul suga dezmănat; îi era obrazul fragol; gura simonă ca mărgeanul; de nept scutură albi, părul galben ca aurul începea aruncându-l par-că o cunună de raze de jar împingând capului.

Și cum îl privia, ochii Mariei se umedea. Ce le făcuse copilul care? Cu ce te greșise? De ce îl prigonea?

Ridicându-și privirile, Maria, și le ținu în mare. Dar acolo, departe, ele înțelăseseră o vedenie grozavă. Numă tresări din adăncul măruntaielor ei și, fără să spuie un cuvânt, izbucni într'un plâns sfâșietor.

Căzând pe obrazul copilului lacrimile fierbinți, îl treziră. El, când, Isus își duse atunci mânuța la obrazul mamei. Iar Iosif o întrebă:

— De ce plângi tu, Marie?

Femeia nu răspunde, dar fiindcă n'avea cu ce să-și ștergă lacrimile, luă scutură copilului și o duse la ochi.

Într'un târziu, când să plece iar la drum, Maria văzu că scutura e umedă de lacrimi. Și căutând, zări tulpina umedă a unui spin și puse scutura în vârful ei, să se usuce.

Iosif mângăiea nisipul, ajută mai apoi Mariei să se ridice, dar când Maria se întoarce să se scutură, rămase locului oimă: tulpina spinului se prefăcuse într'un leger verde și a locului scuturii stălucea o floare albă ca zăpada, decădă ca un pete de cristal.

Și pruncul iar zămbi; iar Maria lăsa pe Iosif să petrecească căpștrul asinului, și nu i spune nimic despre floare, de teamă să n'o rupă.

Și plecară.

Maria își desfăcu părul, care par-că luase ceva din miresmea meșterănată a floarei și feri capul lui Isus în umbra lui.

Și de atunci până azi crăsmul calege, în petriul floarei lui, cele dintâi lacrimi de roșă ale dimineții.

1) Din volumul: «Din lumea celor cari nu cuvântă», care apare zilele aceste în editura revistei «Convorbiri Literare». Exemplar de lux; preț 2 lei.

CEL MAI FRUMOS DAR

Letiția își șterse repede ochii și înaintă spre servitor luându-l din mână pachetul. Când fu singură, îl desfăcu fără nici un tremur de nerăbdare, fără nici o scântec de bucurie, neîncetând de a-și șterge lacrimile ce i înouău mereu ochii; era o cutie de catifea albastră și când o deschise, un splendid colier de perle străluci privirilor sale obosite. Tot înăuntru găsi un plic alb, pe care îl desfăcu cu aceeași mișcări încete, scoțând cartanul scris; citi, încrunțându-și sprâncenile:

„Letiția, am vrea să-ți fac iar o surpriză: îți trimit acest colier și sper să fie cel mai frumos din toate darurile pe care le vei primi astăzi—Anul Nou. Nu duce grije că e prea costisitor—te știu modestă,—că nu am în vedere de cât plăcerea la. Gătește-te, fă-te frumoasă și fi veselă, așa cum trebuie să fie aceea care primește cele mai frumoase podobe de la logodnicul ei. Până la revedere, primește multe salutări afectuoase.”

Mircea”.

După ce recită rândurile, Letiția asvării cu dispreț cartanul pe covor și rămase pe gânduri...

Nici odată nu a privit așa împede ca acum, în sufletul logodnicului său. Ce departe era de gândurile ei, de înima ei scintileasă; și totuși se chinase atât ea să și-l apropie puțin, cât de puțin!

De câte ori nu rămăsese desnădăjduită în fața omului acesta, la care nici un gând nu tresărea înăuntru, nici un cuvânt nu țesura mai cald, mai sincer, mai plin de simpatie decât, din sufletul lui rece și sturpe ca un pustiul fără viață...

Tot deasupra mândru de superioritatea lui bănească, își închipuia virtutea și nobilțea în rangul cristalim al argintului, în răscoală a-dănc al aurului... Cum zăcea o răsul acela monoton ca un gălgăit de apă — cu sprâncenile încrunțate, când ea, cuplășită de amintirea suferințelor văzute, a mizeriei pălăite, și cerea din prisosul lui cel mult, pentru aceia cari suferă necercetați de mineai; și-l răspundea: „Lasă... lasă... dacă nu ar fi de cei cari să suferă, ar fi avea maiți fericiti pe lume, draga mea, crede-mă...” Egoismul lui rece o înșălmănta; înima ei se închidea pe nesimțite, rănită, neînțeleasă, că o apă ce-și împănă suprafața senină și în al cărui adănc clocestec atâtea tânguiri surde...

Nici pentru durerea ei nu avuase el vre-o dată o tentărie de milă; când ea se pornea să vorbească în șoboriam de dor și de lacrimi, de mama ei dragă, moartă, dăduse oimă nemulțumiri, îi spunea înțepinat din umeri: „De ce să mai plângem pe cei morți, odată ce nu-i mai putem învia?” Și ea așurită îl privea în tăcere și se înștrăina de dănsul tot mai mult...

Nici o zi nu trecuse de când ea îi spusese, întâmpinând, rece, clamurile lui spontance de venă: „Măine o zice cea mai dureroasă pentru mine”. „De ce?” a întrebă-o el, mirat. „Al uitat, dar?... Măine se împlinește un an de la moartea scumpei mele mame! Na-i vorba, sunt lucruri cari nu se înțeleg de toți...” a adăugat ea privind-o în țintă în ochi... Și uite acum, în loc să fi strecurat printre rândurile trimise, o vorbă afectuoasă de compătimitate, de mângăiere, care să fi găsit calca adevărată spre inima ei, el, nepăsător, îi vorbea cu mândrie de darul său costisitor, închizându-se în credința la care se închină, că numai banul dă clipe de adevărată fericire...

... O, mai e și alți fericire, dragul meu, pe care tu nici n'o bănuși, suflet sterp ca un pământ nemănos... murmură Letiția, sculându-se și zămbind cu amărăciune.

Încise cutia de catifea—în care perlele păreau șiruri strălucitoare de lacrimi—se îmbracă și, luând în

brațe mănunchiurile de flori de pe masă, eși din odăc, scoborând tristă seara.

Jos o aștepta de mult trăsura, ea se sui înconjurându-se de flori; și pe când trăsura pornea în mers lin, sufletul ei prindea aripă și sbura înainte, îndurerat...

Nu mai era nimeni pe drumul spre cimitir; oare cine își turbură ceasurile de veselie, ca să se ducă lângă cei morți? Sărbătorile sunt pentru cei vii, cei morți nu știu nimic și nici nu așteaptă...

Când trăsura se opri la poarta cimitirului, Letiția coboră repede, își luă singură scumpele flori în brațe și porni printre mormintele fără nici o floare, pe cărăruile făcute și singuratece, acoperite de un strat de zăpadă, cu pieptul aguduit de suspinele cari o năpădiseră de când intrase pe poarta cimitirului. Îngânând cuvinte sfâșietoare de dor, chemări ce nu mai aveau răspuns, ea își desfăcu brațele, lăsând florile să picure într-o ploaie aromitoare. Dar, în aceeași clipă, ochii ei împânziți de lacrimi, rămăseră țintuiți de uimire pe un buchet de garoafe albe, ce părea un bulgăre de zăpadă lângă marginea crucii de marmoc. Garoafele albe erau flori pe care mama ei le iubise mai mult; cine își amintise aceasta și venise să i le aducă în ziua când ea începuse de a le mai vedea? Cine?... Cine era acela care își luase dreptul de a aduce cel dintâi prinosul amintirii, înaintea ei? Ce suflet neștiut iubea și plângea cu dănsa?... O, buchetul acesta tainic, de ce bucurie dulce îi umpluse inima... Așa dar, nu era singură în durerea ei; cineva, neștiut, îi era prieten și împărțea suferința. Dar cine?... cine?...

Un șopot de pași cari se opriseră la spatele ei, o sperie și o făcu să se ridice repede...

— Prietene drag, tu!... strigă să măcară, întinzând într'un avânt nebirat mâinile, către acela ce-i sta înainte și o privea cu nespuse tălătețe și iubire.

— Da, eu Letiția, am sosit astăzi noaptea și cel dintâi drum l-am făcut la mormântul acesta care mă-ncă și ție, acump! Nu pot uita că mama ta a fost și a mea, că m'a iubit și m'a înconjurat cu îngrijiri duioase, atunci când eu nu eram de cât un biet orfan pălăit... Când D-zeu ne-a luat-o, am resimțit aceeași durere ca și tine. A trebuit să plac în depărtări, te nu vei ști nici odată de ce am fugit atunci, dar, adesea, gândindu-mă se înșăna cu gândul apăsător pe care călătoream zile și nopți... Dorul de locurile scumpe m'a adus înapoi pentru căva timp; nu se putea ca azi să nu fiu la mormântul acesta sfânt, ca să mă rog și să vărs o lacrimă ferbinte. Apoi voiți pleca iar să rățăcească, căci eu nu am nici un suflet care să se bucură că am venit...

Pe când el vorbea cu glas liniștit și melancolic, Letiția îl privea înduioșată și tot trecutul cu copilăria ei frumoasă și veselă îi trecu pe dinaintea...

— Neuitat tovarăș al copilăriei mele, zise ea, tu dar ț-ai amintit cu dragoste de buna mea mamă, tu ai fost acela care plângeai cu mine... Cât îți mulțumesc! Vino să ne rugăm împreună, pentru ca mama să fie mulțumită acolo sus!

Amândoi își plecără capul deasupra mormântului și timp de câteva minute nu se auzi de cât suspinele lor...

Apoi, Letiția zise:

— Aște Tușore, vino, ziua această sacră nouă, să o petrecem toată, împreună, vorbind de scumpa noastră moartă.

Vino!

El o urmă tăcut. Tot drumul n'au schimbat nici o vorbă, fiecare fiind cu gândurile lui, cu amintirile lui. Numai când au ajuns acasă și Letiția urca repede scara, el o prinse de mână și o opri în loc, întrebându-o:

— Dar logodnicul tău, ce va zice?

1911

Și glasul lui hotărât, aproape aspru, tremura.

— Vino... vino... răspunse ea zâmbind, vezi vedea...

Intrând în odău ea își scoase între haina și pălărie, apoi începu să scotocească prin toate sertarele, îngrămădindu pe masă cutii de toate formele, de toate culorile.

— Știi tu ce sunt acei Tudbee? La uite...

Și deschizând cutiile, îi arătă pe rând cercei, brățări, inele, ace, lanțuri, podobe scumpe și scumpe.

— Aci e dișul lui pe care mi l-a trimis de Anul Nou, adăugă ea arătându-i spre un cadru de perle.

— Și ce vrei să faci cu ele, Letiția?

— Așteaptă, așteaptă, vezi vedea...

Își scoase vârligata din deget, cu un gest hotărât, spre uimirea prietenului său, și puse între cutia mică și făcu din toate cutiile un singur pachet; apoi luă dintr-un sertar un plic și o hârtie și scrisese următoarele rânduri, pe care le duse: ei zâmbindu mereu:

„Dă-mi-le,

Te înșeli, nu darul d-tale a fost cel mai frumos pe care l-am primit astăzi, ci altul mult mai scump, neprețuit de scump, moș scump de cât tată tezaurul d-tale de aur! Și știi care e darul acesta? Un buchet de garoafe albe pe un moment!

Dar d-ta ești deoparte de a pricepe aceasta...

Îți înapuez toate „podoabele costisitoare” și vârligata, pe care să le ofer altuia care va ști să te aprecieze în toată strălucirea anului. Singura explicație e aceasta: D-ta nu ai făcut nimic ca să te apropii puțin de inima mea. Letiția H.”

După ce isprăvi de scris, ea își înșinse prietenului său hârtia, spunându-i:

— Citește-o.

Și la protestările lui:

— Te rog, vreau să știu... trebuie! El se supuse; dar abia sfârși și strigă:

— Letiția, ce faci? Din dăi tu seama? Ce va zice tatăl tău?..

— Liniștește-te; tatăl meu va fi încântat, te asigur. Înainte de a pleca, dănsul mi-a spus sărutându-mă: „Copila mea, seamă că îl cunoști ce fel de om e, și cum vrei, ești liberă pe acțiunile tale; eu nu vreau de cât fericirea ta...” Și uite de acum știu că tata va fi mulțumit și va aproba tot ce am făcut.

Tăcu câteva clipe, apoi de odată apropiindu-se de el, cu ochii scântâitivi, îi grăi cu glas cald și mângâios, tremurător ca un început de cântec:

— Prietene, mi se pare că am răbăcit mult timp pe un drum nestiut și abia acum am răbăcit pe adevărată cale... Ești singurul suflet care m'a înțeles! Te credeam atât de departe și mi erai atât de aproape!.. Mă îndată farmecul acesta neman simțit ce-ma înmădă inima... și știu tu, e înțeles că de la moartea mamei mele, că am căutat aceste de primăvara-tea înviare... Nu vei mai pleca, auzi? nu te vei lăsa să mai pleci... Împăinesc astfel domnița aceleia care din Cer a orânduit totul!..

Și îi înșinse mâna privindu-l cu ochii ei acum învălșiți de lacrimi, în care el citi, lămurit, o fâgăduială dulce...

Constanța-Spăta Economu

Colaboratorul nostru, d-l Em. Grăteanu, a scris de sub tipar un nou volum intitulat „Din lumea celor cari nu cuvântă”. Volumul, în ediție de lux, apare în editura revistei „Convorbiri Literare” și costă 2 lei.

„I bem, amic, să rădem, să spumege 'n pahare Neclaru-aprins ce varsă în suflute noroc; Un an se duce, altul și altul vine 'n loc har lumca-î vecinic tristă sau vecinic răzătoare

Să rădem! Ce ne pasă că vremea-î călătore? Treant-ai ane ca visul și cor mă brece iară; Tot gure-î un amestec de iernă și primăvară, Tot anul e a franză, cu ea trăește, moare.

Cu plumb topit să-mi vină capetele iubirii Din apă să culeagă cristalară de speranță, Să le glucească și soarta și țarina fericirii.

Căci poate fi-n norocul ca prință născărușă, Ce când se buie la buptă cântău câte-o romanță... Trăiescă-î norocul, copile dragă, multă ane!..

I. Confiu Miescu

O NOAPTE DE CRĂCIUN

— Urmare și sfârșit —

Sania se opri în fața casei unui ministru. Era casă mare aceasta și toate ferestrele erau splendid iluminate.

— Aci voi da multe daruri—zise piticul în timp ce își deschise lada.

Pe Vigg îl orbău mormotele și mișcările lucruri ce văzu: mătăsuri și catifele; aer înose și brățări; aur, argint, pietre scumpe strălucitoare și printre acestea, o cruce de aur, a cărei menire era să împedebanscă pieptul stăpânului casei. Piticul viri în buzunarul său și intră în Vigg ceva, care-i „acu invizibil”. Astfel încercă marea seară. Piticul își împărți darurile. Toți le primiră cu bucurie și în deosebii crucea produse bucurie mare. Când ministrul și-o înșinse în piept zise:

— Acum mi s'au îndeplinit toate dorințele, îi mulțumesc regelui și ție, Moș Crăciun!

— În sfârșit ajunseră la palatul regal.

— Aci voi lăsa numai câteva jucării pentru fiul regelui—zise piticul.—Apoi mergem în stăpânul meu, la Unchiașul Muntelui și de acolo înapoi la mătușa Gertruda.

Măi deschise odată lada, dar ceea ce văzu Vigg de astă dată, întrecu cu mult toate cele de mai înainte. Pe o placă de aur mișunau mii de soldați, cavaleriști și infanteriști și când apăsă un resort, cu toții se aliniară și porneau în marș, când spre stânga, când spre dreapta; caii săreacă și călăreții se băteau între ei cu spănzăntătoare lovitură de spede.

După ce împărți toate jucăriile la rege, piticul se urcă în sanie și mână către o pădure întunecoasă.

— Acum mergem la Unchiașul Muntelui,—zise.

Vigg era foarte serios.

— Lada ți-e goală—zise după o scurtă tăcere.

— Chiar, aproape de tot, răspunse piticul, apropiându-și pipa.

— Toți au primit daruri... Nu ai ceva și pentru mine?

— N'ama uitat nici de tine. Răsplata ta e în fundul lăzii.

— N'ai fi bun să mi-o arăți?

— Ai putea să aștepti până vei fi acasă.

— Aș dori să văd chiar acum, răspunse Vigg nerăbdător.

— Atunci iată, zise piticul scoțând o pereche de ciorapi de lână din lada.

— Atâta-i tot?—oftă Vigg intristat.

— Dar nu te bucuri? Căci ciorapii tăi sunt rupți.

— I-ar fi putut cărpi mătușa Gertruda...

— Fiului regelui i-ai dat lucruri atât de frumoase. Mi-ai fi putut da și mie de acelea.

Piticul nu răspunse, așeză ciorapii la loc și începu a sufla mai cu putere fumul ca înainte.

Își urmară drumul în tăcere. Vigg invidia jucăriile fiului de rege și ura grozav ciorapii de lână.

În sfârșit ajunseră în dreptul unei stânci. Piticul ar nse această stâncă și, ținându-l de mână, duse pe Vigg în deschisătura muntelui. Dar de la început îl cuprinsă o mare teamă pe copil. În cea mai neagră întunecime nu văzură alta de cât licăririle verzi, albastre, roșii ale ochilor de șerp și broaște răpănoase.

— Vreau să mă întorc la mama Gertruda, strigă Vigg.

— Tu? Copilul suedez? spuse piticul sarcastic.

Vigg tăcu.

— Ce zici de acest broscoi? întrebă piticul după ce merseră câțiva pași, arătând o broască hidoasă, care își așinti ochii săi verzi asupra îngrozitului Vigg.

— E foarte urâtă.

— Tu ai adus-o aici?

— Eu am adus-o aici? strigă copilul.

— Da tu, ai invidiat jucăriile fiului de rege și ai disprețuit ceea ce ți-am dat din inimă. Pentru fiecare gând rău ce se naște în oricare om din ținutul acesta se ivește din răpă un șarpe sau un broscoi.

— Am făcut rău—zise Vigg, pe care rușinea și mai cu seamă frica îi hrăse în puterea ei.

În acest interval se tot apropiară de centrul muntelui, până ce în sfârșit Vigg observă o lumină și în curând intrară într-o sală mare, luminată feeric, ale cărei coloane erau de cristal.

În partea de dinapoi se vedea stăpânul muntelui pe tronul de aur. Și avea pe dânsul o mantie mare, împodobită cu aur și pietre scumpe. Lângă el, pe un tron mai mic, se vedea fiicăsa, al cărei frumos chip era grozav de umflat.

În mijlocul sălii atârna o cumpănă enormă, în jurul căreia fumica piticii aruncând când pe un talger, când pe celălalt, ceva. Mulțimea fără număr a piticilor se aduna în fața tronului dând socoteală de faptele și gândurile rele și bune ale locuitorilor din ținut.

Pentru fiecare faptă rău gând bun puneau greutate de aur pe unul din talgere și pentru fiecare faptă bună gând rău aruncau un șarpe sau o broască pe celălalt.

— Ascultă aci, Vigg,—zise piticul—fica regelui e tare bolnavă. Și va muri dacă nu va putea eși încă mult timp din interiorul muntelui, căci are nevoie de aerul curat, proaspăt, de cerul înstelat și de razele soarelui. Dar numai în acea noapte de Crăciun va putea ieși, când talgerul cu aur va fi mai greu decât celălalt. Din nenorocire, precum vezi, e tocmai contrariul.

Abia isprăvi de spus acestea, și îndată fu chemat spre a da socoteală de cele ce a aflat. Spunea mai mult bine și piticii puneau greutate mari de aur în cumpănă.

Vigg se simția pe acc, când piticul dete socoteala și de el și se făcea când roșu ca racul, când alb ca varul. Ceea ce spus piticul despre el și ciorapii de lână, nu voia povesti aici din cruțare și dragoste pentru copil, dar nu voi ascunde că unul din piticii a aruncat pe cum-

până o broască fenomenală și chiar pe aceea pe care o văzuse Vigg la intrare. Și această broască putea să fie destul de grea, căci trase cumpăna de partea ei, în jos. Toate privirile, afară de aceea a piticului, care intenționat se uita în altă parte, se îndreptară asupra lui Vigg.

Privirea fiicei de rege era atât de blândă și nemângâiată, încât Vigg nu putu să-și miște ochii, ci își acoperă fața cu mâinile.

Atunci piticul începu a povesti, în ce fel îl primise la dânsa mătușa Gertruda pe oțănă Vigg, cum muncea și se ruga.

În timp ce piticul vorbea, edații aruncau mormote la aur pe cumpănă.

În sfârșit broscoiul cel mare sărj jos și dispăru într-o clipă.

Ochii frumoasei fiice de rege se umplură de lacrimi și începu a plânge cu hohot... A plâns într-atâta, încât se trezi.

Sala regală dispăru și Vigg se găsi în patul lui sărăcăcios dar curat. În sobă pășăie un foc voios de Crăciun, iar mătușa Gertruda se plecă asupra lui, zicându-i:

— Biet copil, ai rămas mult timp singur în întunec. Dar ia te uită, ți-am adus ceva: o pereche de ghețe noi și ciorapi.

Vigg râvnise de mult la o pereche de ghețe cusute, de aceea le și cercetă atât de mult, dar și mormote cerecetă ciorapii; gâse o mare asemănare între aceștia și aceia pe care i-a văzut în lada piticului. În sfârșit își înclăstă brațele pe dinpă gâtul mamei Gertruda, a sărută, șoptindu-i:

— Îți mulțumesc, mamă, pentru ghețe și ciorapi, dar mai cu seamă pentru ciorapi!

Puseră în foc oala cu supă și înșinară o față curată pe masă.

Iar Vigg, după ce alergă de câteva ori în sus și în jos prin odaie, se opri la fereastră uitându-se afară, părând a căuta urmele săniei. Iar afară străluciau miile de stele în înălțimea liniștii.

Dar Vigg nu mai dorea să iasă afară în noapte, căci micul bordel era plin de căldura mulțumirii...

Trad. de IOSIF ȘARVARE

FOTOGRAFUL

ALFONSE DAUDET

Fiindcă părea o gospodărie mică și fiindcă tot calabacul lor încăpea într'un cărucior, să fost siliți să plătească chiria înainte. O chiria de ucători de ziduri, căci locuiau în cartier al cincilea al unei case nouă nouă, pe unul din acele bulevarde nesfârșite, plin de firme, de dirământuri și de locuri virane îngădite cu garduri de lemn. E un miros de zugrăveală nouă în aceste trei încăperi mici, luminate de lumina soarelui, care redă și mai lămurit goliciunea pereților. Iată mai întâi atelierul cu geamlăcul lui mare ca un clopot de sticlă pentru acoperit poamele, cu căminul prusac, întunecos și rece și un foc de cărbuni, pregătit, care va fi aprins numai când va veni cineva. Fotografiiile familiei sunt agățate pe perete: tata, măicuța, trei copilași, stând în picioare, îmbrățișați, despărțiți, în toate așezările posibile, apoi câteva statuete și vederi de amurguri la țară. Toate acestea datează de pe timpul când erau bogați și când tatăl se ocupa cu arta fotografiei spre a se desfăta. Azi însă ruina a prins rădăcini, ca fierul când începe să ruginească și fiindcă n'avea sârmanul altă meserie la îndemână, încercă să-și însușească una din acelea ce altă dată făcea trecerea timpului, Duminică.

Aparatul, pe care copiii îl înșinoră cu c admirație sfioasă, ocupă locul de onoare în mijlocul atelierului și în cercurile de alamă, ce strălucesc ca nouă, buzele lor mari, bul-

Galeria figurilor contimporane

D-L D. S. NENITESCU

Notă ministru al industriei, din noul cabinet conservator, d. D. S. Nenitescu, este unul din tinerii cari au știut să se impună în lumea noastră politică prin deosebitele d-sale calități de om muncitor și cu o cultură într'adevăr superioară.

De și este nou ca om de guvern, d. Nenitescu este așteptat cu multă încredere la lucru în înaltul și importantul post pe care-l ocupă azi.

bucate și curate, par a fi înghițit tot luxul, toată splendoarea săracăcioasei locuințe. Celelalte mobile sunt vechi, hodorogite, mânecate de cari și pe lângă asta și puține. Mama are o rochie veche, mototolită, de mătăsă neagră, un crâmpeliu de dantelă pe cap, îmbrăcată ca o casierică a unei prăvălii în care vine foarte puțină lume. Tăicuța, de pildă, și-a cumpărat o toacă frumoasă de artist și o vestă de catifea ca să impresioneze pe burghezi. În acest vestiment vechi, care mai strălucea încă, cu capul lui mare, rătund, plin de inchipuire, cu ochii lui înspăimântați și prostănaci, pare tot atât de nou ca și aparatul lui. Și cum se frământă bietul om! Și cu câtă sărguință și dragoste își împlineste noua meserie!... Să-l auzi spunând copiilor: „Să nu intrați în camera obscură!” Camera obscură... ai fi crezut că e o peșteră a unei vrăjitoare... Dar în inima lui, nenorocitul acesta e foarte amărât. Chiria, lemnele, cărbunii, toate-s plătite, n'a rămas nici o lescă în casă. Dar dacă clienții nu vor veni dacă vitrina de expoziție, care se află jos în colțul porții, nu va opri pe nimeni din cale, ce vor mânca copilașii descărți?... Dar, în sfârșit, cum va vrea Cel-de-sus!...

Instalația e gata. N'a mai rămas nimic de pregătit sau de ordonat. Acum totul atârna de trecători. Clipe de așteptare și de neliniște sufletească. Tăicuța, măicuța, copilașii, toți sunt în balcon, la pândă. Într'atația oameni, cari circulă, se va găsi doară un amator, ce naiba!... Dar nu e așa. Mulțimea se duce, vine, se încrucișează, trece de pe o parte pe alta a străzii. Nimeni însă, nimeni nu se oprește. Ra, totuși. Iată un domn care se apropie de galantar. Cercetează cu deamănăntul portretele, le ia la rând... pare a fi mulțumit, și se sui poate. Copiii entuziasmați, vorbesc chiar s'aprinde focul. „Să mai așteptăm încă un pic”, zice mama cu înțelepciune. O! și ce bine a făcut! Domnul își urmărește ca un pierde-vară.

Ora unu... două... Lumina se întunecă mereu. Nori uriași trec pe cer. Cu toate acestea, la înălțimea aceasta se mai puteau face clișee excelente. Dar la ce bun, dacă nu vine nimeni? În fiecare clipă sunt turburări, bucurii deșarte, pași auziți pe scară, cari vin până la ușă și apoi se îndepărtează repede ca și când n'ar fi fost nimic. Odată chiar s'a și sunat. Era cineva, care întreabă de chiriașul cel vechiu. Fetele se lungesc, ochii se umplu de lacrimi. — „Asta-l cu neputință, zise tatăl... Trebuie să fi desprins cineva cutia

galantarului nostru... du-te de vezi, mititelule!”

Cât ai clipi din ochii copilul se întorcea uimit și amărât. Cutia e tot la locul ei, însă parcă nici n'ar fi. Nimeni nu-i dă importanță.

De altmăntrelea ploaie. În adevăr, pe geamlăcul atelierului ploaia a început să picure c'un zgomot batjocorilor. Bulevardul e negru de ploaie. Se retrag din balcon în odaie, închid fereastra. Copiii lor e frig, dar nu îndrăznesc s'aprinde focul în sobă, în care e ultima provizie de cărbuni. Amărire generală. Tăicuța se plimbă cât e casa, cu punii încleștați. Mama, pentru ca să n'o vadă că plânge, s'a ascuns în odaia de alături... De odată unul din copii, care se folosi de o lumânare a cerului ca să iasă în balcon, bate cu putere în geam: „Tată! tată!... E cineva jos la galantar!”

Nu s'a înșelat. E o doamnă, o doamnă nobilă din societatea cultă, pe legea mea! Se uită un moment la fotografia, soave, ridică capul... A! dacă toți ochii, îndreptați de acolo din înălțime către ea ar avea un pic de atracție, cum ar urca scara, patru trepte de odată... În sfârșit doamna se hotărăște. Intră și suslat-o. Repede s'aprinde focul, copilașii se retrag în încăperea de alături. Și în vreme ce tăicuța își potrivește toaca, măicuța se repede să deschidă, palpitând, zămbitoare, cu foșnetul modest al rochiei ei vechi de mătase.

— „Da, doamnă, aici e...” Se zorește, o poftescă să șadă. E o persoană de vază, puțin cam vorbăreată, dar foarte politicoasă și nu șgăreită de loc, după chip. Primul clișeu n'a reușit. Ei bine! Incepe din nou. Tiii, a dracului treabă!... Și fără cea mai mică supărare, doamna își pune cotul pe masă și își sprijini capul de mână. În timpul când fotograful orânduia cutele rochiei și panglicele bonetei, se auzi răsede înăbușite și împinsături în ușa mică de sticlă. Sunt neastâmpărații de copii, cari se îmbrăncesc ca să vadă pe tatăl lor ascunzându-și capul sub postavul verde al aparatului și stând acolo ca un prost din Apocalips cu un ochiu mare străveziu. O! când vor fi mari, se vor face toți fotografi. În sfârșit, iată un clișeu reușit, pe care operatorul îl aduce triumfător, strălucind de bucurie. Doamna se recunoaște în acest alb și negru al plăcei, comandă douăsprezece buciți, le plătește înainte și pleacă încântată!...

A plecat, ușa e închisă. Trăiască veselie! Copiii, mântuiți de pericol, joacă în jurul aparatului. Tăicuța, foarte obosit de prima lui operație, își șterge majestos fruntea de sudoare; apoi, pentru că soarele a apus și ziua e sfârșită, măicuța scoară tot într'un suflet s'aduce eina, o cină aleasă, în cinstea instalației celei nouă și încă—câci trebuie să domnească ordine—un registru mare cu scoarțele verzi, în care să scrie frumos, cu litere rotunde, ziua de predare, numele doamnei și suma încasării: *doisprezece franci!*

E drept să spun că, mulțumită prăjiturilor cu cari s'a sărbătorit inaugurarea instalației, mulțumită încă unor mici provizii de combustibil, de zahăr și de lumânări, suma cheltuielilor e tocmai egală cu aceea a încasărilor. Bine!... dacă au făcut azi *doisprezece franci!*, într'o zi ploioasă, o zi de instalație, gândiți-vă ce vor face mâine. Și seara trece în întocmirea a fel de fel de planuri. E de necrezut ce de planuri se pot face într'un apartament mic de trei încăperi, în cazul al cincilea, eșit în afară!...

A doua zi, un timp de toată frumusețea și nimeni. Nici un client totă ziua. Ce vrei? Așa e comerțul. Azi curge, mâine pică... De altfel au mai rămas încă câteva prăjituri și copilașii nu se vor culca flămânzi. A treia zi... iar nimeni. Pândă în balcon începu tot mai apăsătoare, dar fără izbândă. Doamna de vază veni să-și ia duzina de portrete și a-

tăta tot. În seara aceasta, pentru ca să agonisească pâinea cea de toate zilele, au fost siliți să-și pună una din saltele amănec... Două, trei zile trecură astfel. Acum e adevărata lipsă; acum a ajuns cuțitul la os. Nenorocitul fotograf și-a vândut toaca de catifea și vesta; nu-i mai rămâne altceva de cât să-și vândă aparatul și apoi să intre servitor la vre-o prăvălie undeva... Mama e des-nădăjduită, copiii descurajați nu mai vor nici măcar să se uite din balcon. De odată, într'o Sâmbătă dimineața, când nădăjduiau mai puțin în mântuire, iată că sună. E o nuntă, o nuntă întreagă, care a urcat cele cinci caturi ca să se fotografieze. Ginerel, mireasa, domnișoara de onoare și cavalerul de onoare, oameni de rând, cari n'au purtat în viața lor de cât o singură pereche de mănuși și cari țineau foarte mult să eternizeze amintirea nunții. În ziua aceasta au făcut *treizeci și doi de franci*. A doua zi de două ori atât. S'a sfârșit. Atelierul fotografie e întemeiat!...

Și iată una din mîile de drame ale micului comerț parisian...

Trad. de Emilian I. Ciucianu

SCRISOARE

*Să nu mai vii, rămâi departe
Și spulberă-ți din gânduri focul
Cu care n'clipele deșarte
Amarnic ne-a mîntuit norocul.*

*Iubirea noastră n'flucărată,
Ca cerul zilelor de vară,
Și dacă ne-a zămbit v'odată
Ne-a și sdrobotit din cale-afară.*

*Din amăgirca ei nebună
În care viața ne cuprinse
Melancolia se răsună
C'un stol întreg de visuri stinse.*

*Și-ori cât ne vom robi fînța
Ș'o știm o clipă împăcată
Ea ne-o da poate iar credința,
Dar fericirea nici odată.*

*Căci din durerea ei ascunsă
În cântece și zări albastre
Esi-va n'voci de vici străpunsă
Nădejdea sufletelor noastre.*

P. Dănescu.

CUGETĂRI

Învățământul e un meșteșug în care trebuie să pierzi timpul ca să-l câștigi.

Rousseau.

Lovești tu pe altul, te lovești pe tine; îl omori, te omori pe tine însuși.

Kant.

Este o fericire care constă în a avea supărări mari, ca pe cele mici să nu le simți.

Alphonse Karr.

Sunt totdeauna mulțumit de cele ce mi se întâmplă, căci cred că Dumnezeu știe să aleagă mai bine decât mine.

Epictet.

Cel mai sincer surâs trebuie să aibă într'insul puțină mângăiere.

Shelley.

Scriitorii sunt niște albine pe cari natura-istii au uitat să le clasifice.

Balsac.

MAXIM GORKI

MALVA

— Urmare —

Și iar ești din colibă. Malva nu încetă de a rontăi simține de pepeni, privind necontenit pe Iancu; acesta însă se silea să nu se uite spre dânsa, cu toate că avea mare poftă de a o privi, dar se gândia:

„Aici trebuie să ducă ei un traiu bun... cât e ea de plinuță, și chiar tafa arată așa!”

Apoi când tăcerea îi deveni grea, spuse tare: „Dar mi-am lăsat sacul în caic—trebuie să-l aduc!”

Fără a se grăbi, se ridică, ieși afară și fu schimbat de Vasile care tocmai intra în colibă și plecându-se spre Malva, zise tare și includat: „De ce ai venit cu dânsul încoace? Ce să-i spun lui despre tine? Ce ești tu față de mine?”

— Eui am venit și sunt aici — și gata! răspunse Malva scurt.

— O tu — muere ușuratecă! Totdeauna ești așa de ne bună!

Pentru ce? Ce să fac eu acum? Să-i spun toate istoria drept în ochii — așa deodată... și doară acasă are femeie! Mama lui!...

La aceasta ar fi trebuit să gădădești!

— Ce trebuie să mă gândesc mult! Mă tem eu de dânsul? Său de tine? Întrebă ea disprețuitor, clipind din ochii ei verzi.

Și cum jueai înaintea lui! Comice mai era!

— Comice era aceasta? Și ce ai vrei să fac?

— La aceasta să te fi gândit înainte!

— Apoi știut-am eu, că marea îl va arunca așa deodată aicea?

Nisipul scârțâi sub picioarele lui Iancu și el își întrerupseră conversația. Iancu adusesse un sac foarte ușor, îl zvârli într'un colț și se uită chioraș cu ochii furioși în spre mare.

Ea era cu totul ocupată cu rontărea seminților, Vasile se puse pe trunchi, își frecă genunchii cu palmele și zise cu un zămbet de nedămerire: „Așa dar, ieată-te într'adevăr aici, cum de ai venit încoace?”

— Na, așa... noi și-am scris întâia

— Când? Eui n'am primit nici o scrisoare!

— Nu? Noi și-am scris!

— S'ar fi pierdut scrisoarea, zise Vasile compătîmind. Uite, dragă — tocmai când era de trebuință, atunci s'a pierdut!...

— Așa dar nu știi, cum merge la noi? Întrebă Iancu, privind pe tatăl său cu neîncredere.

— Dar de unde, scrisori n'am primit nici una.

Atunci îi povesti Iancu, că catul le-a pierit, că își isprăviseră proviziunile încă de la începutul lui Februarie, că nu se găsea nici un câștig. Și de fân era lipsă, vaca era flămânzită tare. Așa răzbătuseră până în Aprilie și apoi hotărâseră ca Iancu să se ducă după munca câmpului la tata, să caute câștig cam pentru trei luni. Și îi scriseseră aceasta, apoi vânduseră trei oi, cumpăraseră pâine și fân și deci Iancu era aici.

— Așa este deci! Zise Vasile. Așa... și ce ați... că eu v'am trimis banii!...

— Nu erau mulți! Cocioaba au reparat-o... Pe Maria înzestrat... un plug am cumpărat eu, doară sunt deja cinci ani de atunci — un timp lung!

— Da a! Așa dar n'a ajuns! Aceasta e așa un fel de lucru! Dar supă mea dă în foc! Se sculă și ieși afară.

După ce Vasile se ghemuise jos lângă focul peste care atârna ceamul ferbând, se gândi. Toate câte-i povestise fiul său, nu-l atingeau așa de tare, dar se născu într'insul un sentiment neplăcut contra femeii sale și a fiului său. Câți bani le trimisesse el în timpul acestor cinci ani și tot nu putură ieși la capăt cu gospodăria. Să nu fi fost Malva acolo, iar fi spus lui Iancu părerea lui. După bunul său plac, fără învoirea tatălui său, să părăsiască satul la aceasta era destul de priceput, dar gospodăria n'o putuse ținea. Și această gospodărie, la care se gândise numai rare ori, fiindcă dusesse până acum un traiu plăcut și ușor, îi apără deodată ca un butoiu fără fund, în care cinci ani de zile își aruncase banii, ca ceva de prisos în viața lui, ceva nebuincios. Mes-tecă supă în ceaur și oflă grei.

În strălucirea soarelui, părea

cul foc gălbui așa de necolorat și de tânguitor. Nourăși de fum albaștri, transparentți, se ridicau de la el spre mare. Vasile îi urmăria cu ochii gândind la fiul său, la Malva și la aceea că acum, după sosirea lui Iancu, nu va mai fi așa de bine, nu va mai fi atât de liber ca înainte — de sigur ghicise deja Iancu cine era această Malva.

— Ea însă stetea în colibă și zăpăcia pe băcan prin privirile ei provocatoare și ferbinți.

— De sigur, ai lăsat și o drăguță în sat? Zise ea deodată privind pe Iancu drept în față.

— Se poate, răspunse acesta aspru și o sudui în sine.

— E frumoasă? întrebă ea nepăsătoare.

Iancu tăcu.

— De ce faci? E mai frumoasă de cât mine, sau nu?

El i se uită în față, fără să vrea. Ea avea obraji rotunzi, rumeni, buze cărnose, cari acum, printre zimbire provocatoare pe jumătate deschise, tremurau. Jacheta roșie de bumbac o prindea neasemănat de bine, lăsând să iasă lămurit umerile rotunde și sânul pronunțat, ademenitor. Dar ochii ei verzi, zimbitori, șireți, nu-i plăcură.

— De ce vorbești așa? zise el oftând, cu ton rugător, cu toate că vruse să vorbească cu dansa aspru și serios.

— Dar cum să vorbească altfel? răsă ea.

— Și încă râzi — de ce?

— De tine răd...

— Ce-ți sunt eu ție, întrebă el nedumerit și ofensat, lăsând iarăși ochii în jos.

Ea nu-i răspunse.

Iancu ghicise relația în care era ea cu tatăl său și aceasta îl opră de a vorbi cu dansa, cum ar fi vrut el. Această descoperire nu-l miră: auzise el, că oamenii cari găsesc de lucru în afară de satul lor, nu se prea în de datoria lor și el admise că un bărbat așa de sănătos ca tatăl său n'ar fi putut să trăiască așa de mult timp fără o femeie. Cu toate acestea se află tot într'atată nedumerire înaintea ei, ca și înaintea tatălui său. Și apoi își aminti de mama sa, o femeie peste măsură de muncită, posacă, care lucra în sat, fără a-și pismui o cră liniștită...

— Supușoara e gata! zise Vasile intrând în colibă. Adă lingurile, Malva!

Iancu privi pe tatăl său și gândi: „Ea trebuie să vie adesea la dansul, dacă știe unde sunt lingurile!”

După ce aduse lingurile, spuse ea că trebuie să meargă la mare, pentru a aduce rachiu din caic.

Tatăl și fiul se uitară după dansa și rămăseră un moment tăcuți.

— Unde ai găsit-o? întrebă Vasile.

— Am întrebat de tine la buroă, din întâmplare era și ea acolo și mi-a spus: în loc să merg pe jos peste nisip, vom merge mai bine împreună în caic, căci și eu mă duc la dansul.

— Și așa am venit...

— Da-a... Și eu gândiam câte o dată — cum trebuie să fie acum Iancu al meu!

Fiul zimbi tatălui binevoitor și Vasile se simți încurajat de acest zimbet.

— Ei cum îți place murea aceasta?

— Merge... Zise Iancu cam nesigur și clipi din ochi.

— Aici nu poți face nimic, dragul meu! Zise Vasile întinzând brațele. Odată vroiam și eu să mă constrâng — dar n'am putut!

Aceasta e obișnuința! Eu sunt un om însurat... apoi îmi cărpește hainele și așa mai departe... și în sfârșit... O! Murea te împotrivesc tot așa de puțin ca și morțel! își încheia el sincera lui lămurire.

— Ce mă privește asta? răspunse Iancu. E treaba ta, n'am să te judec eu. Dar gândi: „Una ea asta,

se păzește să-ți cârpiască pantalonii!”

— Și abia sunt de patru-zeci și cinci de ani... ea nu mă costă mult, nu mie nevastă... zise Vasile.

— De sigur, admise Iancu și gândi în sine: „Totuși mi se pare că-ți face horte în buzunar!”

Atunci se întoarse Malva cu o sticlă de rachiu și câteva azime în mână și începură să mănânce supă de pește. Mâncau tăcuți, rodeau sugând șgârcurile și le scuipau pe nisip înaintea ușei.

Iancu mânca lacom și mult; aceasta părea că place Malvei, ea îi surădea prietenește, când obrajii îi se umflau și buzele lui late se mișcau. Vasile mânca puțin, însă făcea așa, ca și cum ar fi foarte ocupat cu muncă — făcea aceasta, pentru ca nederanjat, neobservat de Malva și fiul său, să se poată gândi la starea lui.

Vesela și desmierdătoarea muzică a valurilor, era curmată din când în când de țipătul viu al paserilor de mare. Căldura devenia tot mai puțin simțitoare și deja intra din când în când o adiere răcoasă în colibă.

După supă gustoasă și vre-o două porții de rachiu, ochii lui Iancu deveniră somnorosi. Incepu a privi năuc înaintea lui, a sughița, a căsca și a se uita așa la Malva, că Vasile găsi de trebuință de a-i spune: vom bea ceai, te vom trezi!

— Se poate, își lămură Iancu începând și se lăsă pe saci. Și voi — unde mergeți? Ha, ha ha!

Vasile deveni încurcat prin răsul acesta și ieși repede afară.

Malva însă suci buzele, încreți fruntea și-i răspunse: Unde mergem noi — nu te privește pe tine! Ce ești tu? Ești încă un copil! Asta ești tu, băețel! și ieși și ea asemenea afară.

— Ești? Fie! strigă Iancu după dansa. Așteaptă numai... ha, ha, ha... îți voi arăta eu! la te uită, această — malmuzelă!

— Mai mormăi puțin și adormi, cu un zimbet sătul și beat pe fața-i înroșită.

Vasile luă trei lopeți de pe caic, le infipse în nisip, logă capetele deasupra, aruncă o rogojină peste ele și după ce-și făcu în modul acesta umbră, se culcă, își încrucișă brațele sub cap și privi spre cer. Când Malva veni și se puse jos lângă el pe nisip, se întoarse cu fața spre dansa și ea putut observa că e nemulțumit.

— Ce e moșneguțule? întrebă ea răsând, te bucuri așa de puțin de fiul tău?

— Uită-te la el... mă râde... și de ce? Din cauza ta! zise Vasile posomorât.

— Da? Din cauza mea? întrebă ea cu o inimă șireată.

— Păi, dar cum? De sigur...!

— O sârmane! Ei ce? Să nu mai vin la tine? Cum? Ei? Bine — fie și așa....

— Strigoaică ce ești! sudui Vasile. O, ce oameni! El mă râde și tu asemenea și amândouă imi sunteți cei mai de aproape! Și la drept vorbind de ce râdeți voi, diavolilor? Și întorcându-se de la dansa, tăcu.

Ea însă își strânse genunchii, își legăna ușor corpul, privind atentă cu ochii ei verzi spre mare și zimbi triumfătoare, tocmai cum femeile, care sunt conștiente de puterea frumuseții lor, pot zimbi.

O corabie cu vintrele trecu pe suprafața apei, asemenea unei paseri mari, groace, cu aripi sure. Era departe de țărni și se depărta tot mai tare, într'acolo unde marea și cerul se contopesc, — în albastra imensitate, care în marea liniște, ademenia la sine...

— De ce faci? întrebă Vasile.

— Gândesc, zise Malva.

— Ce?

— Nimic neobișnuit... Ea-și trase sprâncele în sus, tăcu un moment și zise apoi: „Feciorul tău e un flăcău admirabil!”

— Ce te privește asta? strigă Vasile gelos.

— Am eu motivele mele...

— Tu — bagă de seamă! El îi aruncă o privire aspră, încredulă. Nu face prostii! Eu de altfel sunt un om blajin, dar nu trebuie să mă întărați... auzi tu!

El crășni din dinți, strânse pumnii și urmă înainte: „Încă de cum ai venit încoace, și-ai urmat jocul — dar păzește-te, dacă dați de urmă, va fi rău de tine! Și apoi zimbesci tu, așa — mie-mi pare ciudat!... și încă de aceste... eu știu cum să mă port cu voi, femeile — dacă ajung la asta...”

(Urmează)

Trad. de Al. Dăscălescu

SONET

Nu i-aș putea o vorbă spune vreadată,
Ca ea să-mi înțeleagă biata iubire,
Căci sufletu-mi se neacă tot în umire
Găsind-o mai frumoasă, mai adorată.

Și socotesc că astfel e-o fericire,
Ca sufletu-mi s'o-admire viața toată.
Nici n'aș putea pricepe eu vreadată
Ce fel de vrajă este 'n a ei privire.

Și mie-mi place amorul cel care doare,
Cântat pe-o melodie suspensătoare
A unor mult dăoase, tainice stanțe.

Din ce ea n'ar și încă cât mi-i de dragă,
Din ce eu aș iubi-o viața întreagă —
Iubirea cea multă fără speranțe.

Al. St. Vernescu.

NAZARET

de
ERNEST RENAN¹⁾

... Nazaret era un orașel, așezat într-o vale coprină între munții cari înclid la miez-noapte câmpia de la Esdreon. Populația e acum de 3—4 mii de suflete, și poate că nu s'a schimbat mult. Iarna e acolo friguroasă și clima foarte sănătoasă. Orașul era o ingramădire de căsuțe fără stil, ca toate orașele evreiești de pe vremea aceea, și trebuie să fi avut acea infățisare sărăcăcioasă pe care o au satele în țările orientale. Casele, după cât se pare, nu se deosebesc mult de acele cuiburi de piatră, fără eleganță lăuntrică sau externă, cari acoperă azi cele mai bogate părți ale Libanului și cari, presărate printre vițe și smochini, sunt totuși plăcute. Imprejurimile sunt d'altminte fermeceătoare, și nici un loc din lume nu era mai potrivit pentru visurile de fericire desăvârșită. Chiar și azi încă Nazaretul e un loc fermecător, poate singura parte a Palestinei în care sufletul se simte puțin ușurat de greutatea cel' apasă în mijlocul acelei pustiri fără seamăn. Populația e veselă și primitoare, grădinite din belșug și în floare. Antonin Martirul, la sfârșitul veacului al șaselea, face un tablou încântător despre rodnicia imprejurimilor, pe care o asemănă cu raiul. Câteva văi din partea apusului îndreptățesc pe deplin descrierea sa. Fântâna, unde se concentrau altă dată viața și veselia orașului, e stricată; canalurile lui crăpate nu mai dau de cât apă turbure. Dar frumusețea femeilor, cari s'adună scara acolo, frumusețe observată încă din secolul al șaselea, s'a păstrat într'un chip uimitor. E tipul sirian cu toată grația lui plină de molesire. Fără îndoială că Maria venea aproape zilnic acolo și-și lua locul cu ulciorul pe umăr, în șirul compatriotelor sale rămase necunoscute. Antonin Martirul observă că femeile israelite, așura disprețuitoare față de creștini, sunt aici foarte prietenoase. Azi încă urile religioase sunt la Nazaret mai slabe de cât aiurea.

Zarea orașului e îngustă; dar, când te sufl puțin și ajungi pe podi-

1) Din «Viața lui Isus», apărută acum în traducere românească a d-lui B. Mădian. Editura Librăriei noue—Biblioteca «Lumina».—99 bani exemplarul.

Galeria scriitorilor români

D-L EM. GÂRLEANU

Dăm azi la „Galeria scriitorilor români” portretul colaboratorului nostru d. Em. Gârleanu, pe care cititorii noștri îl prețuiesc de multă vreme.

Nu vom face aci elogii talentului nostru colaborator, care a știut să cucerească un loc de seamă printre tinerii noștri scriitori. Simpatia cu care sunt citite articolele d-lui Gârleanu, e cel mai bun elogiu ce i se poate face și noi nu putem fi de cât fericiți de a-l avea printre colaboratorii noștri.

șul bîciuit de un zefir veșnic, perspectiva e strălucită. La apus se desfășoară frumoasele linii ale Carmelului, sfârșite printr'un vârf prăpătos, ce pare a se cufunda în mare. Apoi se desvăluie îndoitul vârf din spre Mageddo, munții din țara Sichen cu sfintele lor locuri din vârfata patriarhală, munții Gelboe, grupulețul pitoresc cu amintirile plăcute sau grozave despre Sulem și Endor, Taborul cu frumoasa-i formă rotunjită, pe care cei vechi o asemănau cu un sân. Printre deschizătură dintre munții Sulem și Tabor se întrevăd valca Iordanului și inatlele podisuri ale Pereului, cari atătuiesc în spre răsărit o linie neîntreruptă. La Nord munții Safed, înclinându-se către mare, ascund orașul St. Ioan-d'Acra, dar lasă să se arde ochilor gulful Kaifa. Acesta era orizontul lui Isus. Acest cerc fermecător, legănatul împărăției lui D-zeu, îi infățisă lumea un timp îndelungat. Chiar viața sa a eșit puțin din hotarele obișnuite ale copilăriei. Căci dincolo, în partea de Nord, se întrevăde aproape pe coasta Heromonului, Cezarea lui Filip, punctul său cel mai înaintat în lumea păgânilor și, în partea de Sud se presintă, la spațele munților ceva mai puțin plăcut al Samariei, trista Iudee, uscată ca de un vânt arzător de abstracțiune și de moarte.

Dacă lumea creștină, ajungând la o noțiune mai bună despre ceea ce alcătuiește respectul originilor, ar voi să înlocuiască cândva prin locuri sfinte adevărate sanctuarele apocrife și meschine, de care s'agăță cuvioșia vârstelor grosolane, încredios că pe această înălțime a Nazaretului și-ar clădi templul ei. Acolo, în punctul de ivire al creștinismului și în centrul de acțiune al întemectorului său, ar trebui să înalțe marea biserică în care s'ar putea ruga toți creștinii.

Și tot acolo, pe acel pământ în care zac dulgherul Iosef și miș de Nazariteni uitați, cari n'au trecut de orizontul văci lor, filozoful și-ar găsi locul cel mai potrivit din lume spre a contempla mersul lucrurilor omenești, spre a se mângâia de eventualitatea lor, spre a se reasigura despre țelul divin pe care-l urmează lumea printre nenumăratele slăbiciuni și în ciuda deșertăciunii obștești.

ILUSTRUL MATEIÛ

— ROMAN DE GEROLAMO ROVETTA —

— Urmare —

— Că tine? Numai de cât!... Unde vei vrea! și când vei vrea! Chiar acum!...

— Nu, nu acum! strigă Casalbara înspăimântat singur de cele ce spusese, căci mersese prea repede, fără să bage de seamă. Trebuie să mă aștept câteva luni... și în vremea asta... nici un suflet să nu afle nimic... Dacă însă este absolut necesar cu unchiul tău să afle, să-și dea cuvântul lui că nu are să spună nimănui. Se va afla mai târziu... când va veni vremea! când totul va fi regulat... celebrat în familie... la Casalbara.

Nora se prefăcu a pricepe că e vorba de căsătorie.

— Nevasta ta? — răspuse ea repede, dar cu un ton grav și rezolut. Aceasta, nici odată!

— Cum?... Nu vrei tu? o întrebă el uimit.

— Nu, nu vreai; nevasta ta, nici odată!

Și Nora, decisă, nestrămutată, se încăpățâna în refuzul ei, și nu răspunde alt ceva de cât nu, nevasta ta nu; la toate rugăciunile, răspundea hotărâtă: „nu, și iar nu!” Se simțea însă bine că adevăratul motiv al rezistenței ei era că nu vroia să primească de la ducele de Casalbara, un sacrificiu așa de mare.

Ea nu vroia să-și înjosească numele lui cu o asemenea mezalitanță; ea nu vroia să fie o pedică, un obstacol, o sarcină a vieții lui. Ea nu dorea de cât să fie iubită, numai iubită, fără un regret, fără o plângere, fără ca amorul lor să sufere cea mai mică amărăciune, cea mai mică durere.

Și Casalbara, zăpăcit, care nu mai știa nici ce spune, nici ce face, nici ce făgăduiește, — se ruga de Eleonora, să nu fie așa de mândră, atât de încăpățânată, așa de crudă, și să cedeze, insistențelor lui, căci îl va face fericit încântat, primind să-i fie soție... ea care era demnă de a fi regină, de a fi ridicată pe un tron strălucitor, ea care era o stea, steaua lui din paradis!

Tremura, sufla, tușea; amândoi lângă fereastră, după perdele, unul în brațele altuia, urmau a-și vorbi tot încet. Ea zicea mereu: „nu... nevasta ta, nici odată!”

Și Casalbara, o conjura, mereu protestându-i, că era nedrept de o așa comoară ca ea, de un asemenea sacrificiu, pe când tânăra fată se îndârjea în veșnicul ei nici odată și d-na Schönfeld, în odaia de alături, făcea să se sguđuie casa, cu pașii ei greoi și tot certându-și servitoarea:

— Să te ia dracul, *caro da dio!* dar tu scoți și pe un sfânt din răbdare! Unde mi-ai vârat peria de dinți și apa d-rului Pierre?

PARTEA II „NAVIGATIA CISALPINA“

I

Matei Cantasirena aștepta întoarcerea Norei, în cabinetul lui, în fața mesei lui de lucru.

Nu se gândea la nici un articol, la nici o idee nouă: cu ochii țintă, urechile întinse, pândea zgomotul după scara și cadența cunoscută a unui pas ușor și hotărât.

De odată, auzi, în odaia Norei șgomoi; ea venise fără ca el s-o fi auzit zbind.

— Nora, Eleonora! și se repezi în odaia ei. Ei, ce s'a întâmplat.

— Dă-mi voe mai întâi... un moment. Aplecată pe lighian, își spăla fața, mâinile și poate chiar... sărutările și lăcrămile lui Casalbara.

— A! Ce dehicu!

Nora râdea de plăcere, ștergându-se pe obraz.

— Așa dar, unde am ajuns? măi întrebă Matei care-și ascundea rău nerăbdarea.

Nora încheindu-se la corset, îi aruncă o privire care însemna: isbânda! apoi se întoarse în spre oglindă.

Matei pricepu și liniștindu-se numai de cât își reluă aerul lui demn și părintesc.

După ce se asigură că Evelina nu asculta pe la ușă, sau în coridor, se reîntoarse, încuind ușa, se aruncă pe un jet și făcând semn Eleonorei că putea să vie să stea lângă ea.

— Sunt numai urechi.

Nora îi povesti în puține cuvinte propunerea formală de căsătorie, comedia rezistenței ei și consimțământul ei final.

— Sunt cu toate acestea două condiții.

— Care?

— Până la săvârșirea căsătoriei, care se va celebra la Casalbara, secretul trebuie să fie absolut pentru toată lumea.

— Apoi?

— Apoi, voi fi aproape tot anul înundată la Casalbara, și cele trei luni de iarnă le voi petrece la Bergamo.

— Bine, noi vom păstra secretul, dar ziarele? E vorba de un eveniment care apropie două familii egale de însemnate. În ceea ce privește că vei trăi închisă la Casalbara și la Bergamo, aceasta va depinde de tine... de tine singură!

La ce să gândeai Nora? Fără îndoială, nu la cele ce vorbea unchiul Matei.

Ea părea absorbită preocupată, palidă, obosită.

Matei o observa în tăcere.

— Ești puțin nervoasă, înțeleg turburarea ta. Ajungi la momentul cel mai solemn al vieții tale.

Se ridică și o sărută pe frunte, urmând:

— Copila mea, trebuie să bați feruf până e cald.

Măme ne vom duce la logodnicul tău. Vreai să-ți întind eu cel dintâi mâna, și să uit trecutul. Jof îl vom pofti la masă.

Și ce masă! Gioconda mea și cu mine, vom face minunatii. Chiar acum să-ți scrii două rânduri, și să-ți pui în corespondență. Îi vei spune că știu tot și că am ertat.

Giovani este gentilom; are să se tie de cuvânt; numai de prietenul lui, Kloss, trebuie să ne ferim... O! austriacii sunt vrășmași veșnici ai Italiei.

— Dar la Pietro Laner, nu te gândești? îl întrebă Nora, privindu-l drept în față.

— Să nu mai vorbim de acest ingrat! Să ne bucurăm în pace de primele clipe ale fericirii noastre! zise Matei roșind și supărat. Nora atunci îi dăde o scrisoare:

— Poftim, citește!

Era o scrisoare scrisă de avocatul lui Pietro care cerea punerea în posesie a celor douăzeci de mii de franci, până în 8 zile.

— A! război! zise Matei Cantasirena. Vom pleda!

— Nu, vom plăti pe d. Laner, zise Nora. Unchiul Matei căzu pe jet.

— Cum? De unde o să ei atâta sumă?

— Voi vorbi eu.

— Lui Laner?

— Nu... celui-lalt.

— Lui Giovanni?

— Da. Îi voi spune eu despre această datorie, și va trebui s'o plătească.

— Te rog, să nu superi pe Giovanni, cu asemenea mizerii. Fie care lucru la vremea lui! Să-ți mai spuie ceva: să nu vorbești nici odată de Laner... Amorul unui bătrân... al unui soț, e firesc să fie gelos... — Cu cât va fi mai gelos, cu a-

tât se va grăbi să plătească pentru a se scăpa de Laner.

— Dar demnitatea mea... și a ta?

— Nu se poate spune că el a comandat ziarul la o epocă când unchiul Matei pentru a-și căpătu pe nepoată-sa... avea alte proiecte?

— Bravo! Asta e minunat! Casalbara va înțelege sentimentul de delicatețea care te-a călăuzit în această împrejurare. Minunat!... Mai întâi trebuie să obținem de la Laner un răgaz de o lună, asta e principalul. Astă seară voi avea o întrevedere cu prefectul... În mai puțin de o lună prietenul nostru Farabon, și *Navigatia Cisalpina* datorită căsătoriei noastre, va merge cu pași gigantici... Ducele Giovanni di Casalbara, senatorul Regatului, va iscăli cel dintâi; apoi mă voi înțelege cu Laner: el latră, dar nu mușcă! Tu, scrie numai de cât lui Giovanni. Apoi, târându-și pulpanele halatului după el, trecu în cabinetul lui de lucru.

Afacerea cu Laner îl preocupa mult. De odată îi veni o idee.

— Evelino!

Fata alergă la chemarea lui.

— Tu cu Laner ești tot în termen de prietenie?

— Da, ca înainte.

— Ți-a mai scris?

— Nu.

— Dobitoocul! Uite ce este: să mă ajuti ca să am o întâlnire cu el. Scrie-mi că ai să-ți comunici ceva foarte important... în interesul lui și al tău. Să vie la 10 ore; tu ești singură până la 12.

Evelina asculta și nu pricepea.

— Știi că Casalbara s'o pronunțat. Mi-a scris cerându-mi mâna Eleonorei, și Joia vitoare îl vom avea la prânz.

— Ducele de Casalbara? Adevărat, o ia?...

— Săraca Nora!... Nu m'ar surprinde dacă acum când a reușit cu Casalbara, să nu-i pară rău de Laner.

— Este în stare! zise Evelina vânată de invidie și ciudă.

Cantasirena care bănuș, imediat, secretul sentimentelor ei, se gândi a trage folos și adaogă repede:

— Trebuie să afli, unde s'a ascuns acest Laner.

— Este corector la *Gazeta Lombarda*.

— De unde știi tu?

— De la Taddeo care l'a văzut cu Paolo Jona.

La numele de Paolo Jona, Matei se strâmbă; er singurul ziar care i se părea mai periculos.

— Și Jona l'a vîrit la ziar?

— Da, de trei zile numai.

— Cine ți-a spus?

— Taddeo!

— Ei, dar se vede că cu Taddeo nu vorbești de cât de Pietro Laner?

La această observație, fata se simți bleșată, nu mai suflă nici o vorbă, și eși cu capul în jos.

Matei se plimba de sus în jos prin odaie; apoi alergă la Nora care era încuială în odaia ei; îi strigă prin gaura ușii să scrie negreșit lui Giovanni, apoi se repezi la bucătărie.

— Tu, scumpa mea Gioconda, o să ai partea ta de recompensă.

Îi povesti marea veste a măritişului Eleonorei, pregătirea împreună cele ce aveau să gătească pentru prânzul ducelui, apoi eși. Se duse să se mai plimbe pe ulițele Milanului. Mergea iufos și se scilfosea în exaltarea tuturor speranțelor lui!

Orî pe cine întâlnea îi spunea de marele eveniment, că scumpa lui fică se mărită cu ducele de Casalbara, dar îi recomanda să nu spuie încă la nimeni, că era încă un secret.

— În Milan, ești singurul care ai aflat, dar cu d-ta fac o excepție: Matei Cantasirena nu este un ingrat. Toți rămâneau cu gurile căscate.

II

Pietro Laner era foarte nenorocit, în prada sentimentelor lui contradictorii ale amorului, ale indignărei, geloziei și descurajării. Cu toa-

te acestea, spera, spera mereu, și aceea licărire de speranță îl ținea în Milan.

Această ultimă iluzie îl împedica de a nu înnebuni, de a nu săvârși vre-o crimă împotriva lui însuși, sau împotriva „acelei infame și mizerabile care se vindea unui bătrân!”

Dar acea infamă și mizerabilă era Nora, pe care nu o putea uita!

În fiecare zi, în fiecare clipă aștepta o scrisoare de la ea!

Dacă Nora ar fi scris un cuvânt, o literă, el ar fi alergat și ar fi ertat tot.

De aceea când sosi scrisoarea Evelinei, bietul băiat, care nu înnebunise încă de durere, era aproape să înnebunească de bucurie!

Scrisoarea o primise după prânz; trebuia dar să aștepte până a doua zi la 10.

Nu mai știa ce face de nerăbdare și ca să-i treacă vremea mai repede.

Toată noaptea nu dormi cu gândul la Nora. În fine a doua zi, când ajunse în ulița aceea în care nu mai venise de atâta vreme, crezu că vede pe Nora la fereastră așteptându-l. Fereastra însă era deschisă și plapuma pusă ca să se aerisească. Gioconda curăța odaia... Nora eșise!

Laner se opri gâfâind; nu mai avea nici o picătură de sânge în vin.

— Uite, d-ta d-le Laner! zise Gioconda cu mătura în mână. Cum te-ai schimbat! nu mai te recunoșteam!

— D-ra Evelina e acasă?

— Da... e în sufragerie; numai d-ei este acasă. D-ra Nora a eșit, și d. director asemenea.

Laner intră în sufragerie la Evelina.

— O! D. Laner! Ce mai faci d-le Laner?

— Binișor! răspuse Pietro roșind. Evelina se apucă de scris; fu un moment de tăcere...

— Așa dar este adevărat? întrebă Pietro cu vocea stinsă de tot.

— Da, răspuse Evelina, aproape dând din cap... Ea nu a știut nici odată ce vrea să zică a iubi... nici să prețuiască fericirea de a fi iubită! A! în adevăr ești mult mai fericit când nu ai inimă!

Pietro se așeză pe un jet, își ascunse fața în mâini și isbucni în plâns.

Evelina se ridică, se apropie de el pentru a-l mângâia, și atingându-l cu degetele mici pe păr, îi șopti ușor:

— Nu, nu d-le Pietro!... Nu mai plânge așa!... Îmi faci rău! Gândește-te, că d-ta nu ai fost nici odată apreciat, nici odată înțeles!

Este o nenorocire, dar poate mai târziu, ai fi fost și mai nenorocit! Ești tânăr, poți uita, poți iubi, și poți fi iubit mult, d-ta care ești atât de bun și de nobil și inteligent... meriți să fii adorat... D-le Pietro, te rog! uite-te și la mine. Eu nu am nici o speranță pe lume! Nu am pe nimeni care să se intereseze de mine. Nora mă urăște; unchiul Matei, mă ține aci numai că are nevoie de mine... Ce voi deveni?... Să mor!... să mor!

Pietro își ridică capul; și șterse ochii, ca să nu măhnească pe Evelina și mai mult.

— Nu... nu, d-ta vei găsi pe cineva care să te iubească mult... căci ai inimă așa de bună.

— Ce am să mă fac? — plângea biata fată? Unde să mă duc?

— Pentru ce? întrebă Pietro.

— Pentru că... eu voi rămâne singură, răspuse Evelina — când se va mărita Nora... voi rămâne singură... și va fi în curând.

— Atunci de ce mi-ai scris? De ce m'ai chemat aci? o întrebă Laner brusc.

Evelina îl privi mirată, apoi lăsând ochii în jos, bolborosi:

— Dacă am făcut rău, iartă-mă! Ce ți-am scris? Nici nu mai știu!

Evelina îl privi mirată, apoi lăsând ochii în jos, bolborosi:

— Dacă am făcut rău, iartă-mă! Ce ți-am scris? Nici nu mai știu!

A se citi urmarea în «Universul Literar» care va apare Dumineca viitoare.

DIN HAZUL ALTORA

N'aveți câine ?

Lina, slujnica cea nouă a d-nei Ionescu, a intrat pentru întâia oară în salon să facă curățenie.

Nu trec cinci minute și se aude un șgomot năpraznic.

D-na Ionescu, răbdătoare cum trebuie să fi totdeauna cu o slujnică nouă, încrunță din sprâncene, dar nu se duse să vadă cauza derizantă.

La dejun întrebă pe Lina :

— Dar ce-a fost șgomotul pe care l-am auzit adeseori în salon ?

— A căzut un vas de pe masă.

— Unul din vasele mele de cristal ?

— Da, comiță.

— Cine l-a dat jos ?

— Căinele.

— Care câine ?

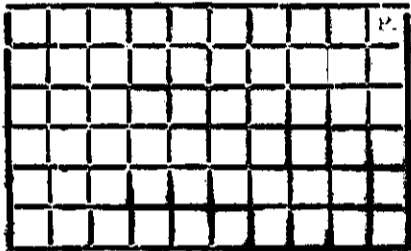
— Cum, d-voastră n'aveți câine ?

JOC DE PACIENȚĂ

Problema prizonierului propusă de Lictud

Ca să ajungă în celula sa, P, prizonierul, trebuie să treacă prin toate celulele.

A se arăta trecerea prizonierului prin punctuație.....

Intrare

Cuponele și deslegările se trimit administrației, strada Brezoiului, 11.

Deslegarea problemei din «Universul de Crăciun» No. 52, este următoarea :

Fetele au luat câte 8000 lei (8000 x 2) = 16.000
Băieții „ „ „ 4000 „ (4000 x 2) = 8.000
Mama a „ 14.000 „ = 14.000

Persoanele care, prin tragere la sorți, au câștigat câte unul din cele zece volume-biblioteca, acordate ca premii, sunt următoarele :

București: d-rea Iuliana Esulak și Ida Székely.

Ciulința: d. Toma Tomescu.

Iași: d. Conet. Topală.

Burdajeni: d. Marie Vasiliu.

Focșani: d. G. Nicolescu și d-na Virginia C. Balkan.

Pitești: d. Vasile Bădărescu.

Vaslui: d. Panaitescu N., elev.

Craiova: d-ra Ortansa Măciulescu.

PROVERBE

Dintr'un cal țigănesc iese unul boeresc.

Bună ziua ți-am dat, beleaua mi-am căpătat.

Unu 'l frânge coastele și altul 'l trage ponoasele.

Nici coarnele ținând, nici ceafa trăgând.

La pescarii astului, potolii focul pe nevastă.

Ce e pe ei și pe culme, ferească Dumnezeu de vre-un foc că mare ce arde.

SFATURI CASNICE

Calitatea alimentară a mierii. Mierea nu e niciodată periculoasă sănătății, ca atâtea alte alimente zaharate; când pofta de mâncare a dispărut, mierea o revie. Mierea poate fi mîncată în ori-ce cantitate, căci nu strică.

Mierea se întrebunțează și în contra durerilor ușoare de gât, contra răgușelii și a inflamațiilor.

FELICITARE

De azi noi, copiii dragi,
Eu 'i urez tot ce dorești
Și 'n a ta casă, pretutindeni,
Tot cîini și roze să 'ntîlnim!

Să ai și bani și sănătate,
Tot ce 'i dori să se împlinescă!
Iar creștii și pădurea „Flora”
Din casa ta să ai învecinată!

GRIGOR GRIGOR

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU BOALE DE FEMEI SUB DIRECȚIA Doctorului I. KIRIAC Chirurg primar; șeful serv. de gynecologie al spitalelor Eforiei. SECȚIE SEPARATĂ pentru BARBAȚI (hemoroide, hernii, tumori, calcule vesicale, stricturi uretrale, etc. Strada Sf. Iulian 8, în dosul Teatrului Național — TELEFON 2/96 —

ȘOARTA OMULUI DESCOPERITĂ prin CĂRȚI (de joc)

Arta de a 'ți ghici orfelime singur victorie, etc. Un volum cu numeroase figuri. Puteți ghici tot ce doriți, canoace cine vă scoate binele și cine vă dăruiește. Vă tâlmăcește visurile. Vi se spune despre Logodna, Cămări, Căstig, Moșteniri. Vă așteaptă norocul. Devinați chimicantist, ghicitor, etc. Vi luminați în întunericul misterelor nepătrunse. — Trimiteți costul de Lei 1.75 prin mandat postal sau mărci poștale și primiți imediat interesanta carte franco și recomandată.

TEZAURUL FEMEȚILOR

este apoi cartea: Magnetoterapia, adică vindecarea sigură și radicală a tuturor boalelor prin magnetism, în cât se spune ca drept cauză: Eucaliptusul înepensibilă. Superb volum cu splendide și numeroase ilustrații, de renumitul medic specialist vienez Dr. Gratzinger, în limba română Franco și recomandată oriunde: Lei 1.95.

Amândouă cărțile comandate împreună costă numai Lei 2.75 franco și recomandate la domiciliu.

Încantați comenziile și banii către Agenția Universală de Publicitate Literară PRESSA, București, Căsuța poștală 453.

Tăiați și plătați azi-măi!

VOPSEA de PĂR RAPID

Garantat absolut nevătămătoare, vopsește imediat părul cărunt și alb, în negru, în brun, castaniu sau blond într-un mod atât de perfect și de natural, în cât nu se observă de loc că părul este vopsit. Întinderea mai simplă și mai ușoară în ori-ce altă vopsea de păr. Cost 2.50 la drogerii și farmacii.

Tusea cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea măgărească vin de o dată sigur

PECTOSIN ITEANU

— Sticle lei 3 — Drogerii și Farmacii —

Anemia clorosa, roucaștea, histeria, slăbiciunea generată combatute

HEMOFER ITEANU

Face poftă de mâncare și este unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit.

Sticle lei 4 — La drogerii și farmacii

Pentru doamnele managere

Recomandăm călduros

„Regina bucătăriei”

Un volum conținând rețete complete pentru ori-ce fel de mâncări, pentru cămășoși și bolnavi.

Costul unui volum

1 LEU

Pentru provincie se adaugă 10 bani poșta

Contra ramburs nu se expediază.

UN OBRAZ CURAT ȘI FRUMOS

Incantați comenziile și banii către Agenția Universală de Publicitate Literară PRESSA, București, Căsuța poștală 453.

Incantați comenziile și banii către Agenția Universală de Publicitate Literară PRESSA, București, Căsuța poștală 453.

Incantați comenziile și banii către Agenția Universală de Publicitate Literară PRESSA, București, Căsuța poștală 453.

Incantați comenziile și banii către Agenția Universală de Publicitate Literară PRESSA, București, Căsuța poștală 453.

La comandă se restituie imediat costul.

VINDECAȚI BETIA

Înainte ca bețivul să infrângă legea

Vindecați-vă înainte ca alcoolul să fi distrus sănătatea, puterea și averea lui, să-l ca moartea să fi făcut imposibilă vindecarea lui.

COOM este un surrogat pentru alcool și efectul lui este că bețivul va deista băuturile spirtoase.

COOM este cu totul nevătămător și efectul lui este atât de eficace, în cât persoanele cele mai înclinare beției nu devin nici adată recidive.

COOM este cea mai nouă invențiune care știința a produs-o în această privință, și-a scăpat până acum mii de oameni din nevoi, mizerie și ruină.

COOM este un preparat care se dizolvă ușor, și care spre exemplu poate fi pus de către menajeră în Cafeana bărbatului, fără ca acesta să simțea ceva. În cele mai multe cazuri, el nici nu știe pentru ce nu mai poate să suporte deodată spiritul, și crede, că aceasta este efectul unei prea mari consumații, așa cum nu mai putem mânca o mâncare din care am gustat prea des.

COOM ar trebui să dea fie-care tată fiului său, studentului înainte de a cădea la examen; căci, chiar dacă nu este dedat beției, alcoolul totuși slăbește creurul.

În general ar trebui fie-care, care nu se poate abține de alcool, să ea o doză de COOM. Acesta este cu totul nevătămător. Persoana își conservă sănătatea și economisește foarte mulți bani, pe cari i-ar fi cheltuit altfel pentru vin, bere, țuică sau rachiu.

Contrafacerile sunt pedepsite. — Preparatul COOM costă 10 lei și se trimite contra plății anterioare sau contra ramburs numai prin :

Coom Institut, Copenhaga, 346 F., Danemarka

Scrisorile sunt de francat cu 25 bani și cărțile poștale cu 10 bani

Reclama e sufletu comerțului

PREMIILE «UNIVERSULUI» PE ANUL 1911.